

На основу члана 54.став 1.Закона о добробити животиња (Сл.гл.РС, број: 41/2009) и члана 25.Пословника о раду Општинског већа општине Неготин (Сл.лист општине Неготин, број: 23/2008, 35/2014) Општинско веће општине Неготин, на седници одржаној 20.априла 2017.године, донело је

**ОДЛУКУ О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА
КОНТРОЛЕ И СМАЊЕЊА ПОПУЛАЦИЈЕ
НАПУШТЕНИХ ПАСА И МАЧАКА НА
ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА
ПЕРИОД ОД 2017 – 2022.ГОДИНЕ**

Члан 1

Усваја се Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин за период од 2017 – 2022.године (у даљем тексту: Програм).

Програм из става 1.овог члана је саставни део одлуке.

Члан 2

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Неготин“.

Број: 352-47/2017-III/07
20.априла 2017.године
Неготин

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ НЕГОТИН
ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ
Владимир Величковић,
дипл.педагог физичке културе, с.р.

**ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ И СМАЊЕЊА
ПОПУЛАЦИЈЕ НАПУШТЕНИХ ПАСА И
МАЧАКА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ
НЕГОТИН
ЗА ПЕРИОД ОД 2017 – 2022.ГОДИНЕ**

„ С обзиром да је живот јединствен и да сва бића имају заједничко порекло, а да су разлике настале еволуцијом врста,

С обзиром да свако живо биће има природна права и да свака животиња са нервним системом има своја посебна права,

С обзиром да непризнавање, односно непознавање тих природних права, представљају тешку повреду Природе и доводе до тога да човек врши злочине над животињама,

С обзиром да коегзистенција врста у свету значи то да људска врста признаје право на живот другим животињским врстама,

С обзиром да је човеково поштовање животиња неодвојиво од међусобног поштовања људи проглашава се следеће:

члан 1 - Све животиње имају подједнако право на живот у оквиру биолошке равнотеже. Ова једнакост не значи непризнавање разноликости врста и појединаца."

(Извод из Универзалне декларације о правима животиња)

Април 2017, Неготин

1.УВОД

На нивоу ЕУ законска регулатива која се односи на добробит животиња почиње још давне 1974 године. Од 1980.године политика ЕУ у области заштите животне средине укључује и мере за промоцију побољшања добробити животиња.

Закон о добробити животиња у Ребулици Србији усвојен је тек 2009. године ("Службени гласник РС", број 41/2009).

Правни основ за доношење овог програма садржан је у члану 54.став 1 Закона о добробити животиња, којим је прописано да су органи јединица локалне самоуправе дужни да израде и спроводе програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака према специфичностима средине.

Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин је први корак у стварању предуслова за хумано и ефикасно решавање проблема напуштених паса, односно мачака, заустављање даљег пораста ове популације и успостављање ефикасног система за континуирану контролу, који ће трајно утицати на смањење броја напуштених паса, односно мачака.

И морал и право обавезују човека да поштује добробит животиња и буде хуман према њима. Убијање и злостављање животиња представља кривично дело у великом броју држава, укључујући и Републику Србију.

Проблем напуштених паса, односно мачака, мада је исправније да се каже проблем неодговорних власника и грађана који нису хумани, може да проузрокује бројне проблеме, здравствене, еколошке, социјалне, али и значајне финансијске проблеме.

Програмом контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин за период од 2017 – 2022.године утврђују се основни циљеви програма, начела, активности

и мере, носиоци реализације програма и средства потребна за реализацију програма.

2.ПРАВНИ ОКВИР

2.1.Закони и други прописи Републике Србије:

- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/2007);
- Закон о добробити животиња ("Службени гласник РС", број 41/2009);
- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", број 91/2005, 30/2010, 93/2012);
- Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 88/2011, 104/2016);
- Закон о потврђивању Европске конвенције о заштити кућних љубимаца ("Службени гласник РС" међународни уговори, број 1/2010);
- Кривични законик ("Службени гласник РС", број 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016);
- Закон о прекршајима ("Службени гласник РС", број 65/2013, 13/2016, 98/2016);
- Правилник о начину обележавања и регистрације паса и мачака ("Службени гласник РС", број 23/2012);
- Правилник о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансионери за животиње ("Службени гласник РС", број 19/2012).

3.ЗНАЧЕЊЕ УПОТРЕБЉЕНИХ ИЗРАЗА

У смислу Закона о добробити животиња поједини изрази употребљени у овом програму имају следеће значење:

- **добробит животиња** – јесте обезбеђивање услова у којима животиња може да остварује своје физиолошке и друге потребе својствене врсти, као што су исхрана и напајање, простор за смештај, физичка, психичка и термичка

удобност, сигурност, испољавање основних облика понашања, социјални контакт са животињама исте врсте, одсуство непријатних искустава као што су бол, патња, страх, стрес, болести и повреде;

- **власник животиње**- јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза, коришћења и продаје животиње и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробити животиња;
- **држалац животиње**- јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза и коришћења животиње, као и право продаје животиње на основу писменог одобрења власника и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробити животиња;
- **изгубљена животиња**- јесте животиња која је напустила власника, односно држаоца, без његове воље и коју он тражи;
- **напуштена животиња**- јесте животиња која нема дом или која се налази изван њега и лишена је бриге и неге власника, односно држаоца и коју је он свесно напустио;
- **кућни љубимац**- јесте свака животиња која се држи ради дружења;
- **прихватилиште за животиње**- јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених и изгубљених животиња и помоћ и бригу о напуштеним и изгубљеним животињама;
- **стерилизација и хирушки захват**- подразумева овари-хистеректомију женки и кастрацију мужјака, а примењује се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације.

4.ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Основни циљ овог Програма, поред испуњења законских обавеза, јесте стварање услова за хумано, ефикасно и трајно решавање проблема ове популације, промовисање и успостављање хуманог односа према животињама.

Поред наведеног, Програм треба да допринесе:

- повећању безбедности свих грађана;
- спречавању појаве и ширења заразних болести;
- заштити животне средине.

За успешну реализација наведених циљева неопходно је остварити потпуну сарадњу са надлежним министарствима, комуналним предузећем, ветеринарским службама, удружењима за заштиту животиња и грађанима.

5.НАЧЕЛА

Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин заснива се на следећим начелима:

- заштита добробити животиња;
- начелу јавности;
- начелу одговорности;
- начелу свеобухватности;
- начелу сарадње.

6.ПЛАНИРАНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ

У општини Неготин популација напуштених паса, односно мачака представља значајан проблем. Последњих година повећан је број судских поступака због уједа паса, због чега се из буџета општине Неготин издвајају значајна финансијска средства.

Популација напуштених паса је директна последица начина држања власничких паса, односно неодговорног и незаконитог понашања власника, односно држалаца животиња.

Мере и активности предвиђене овим програмом треба да допринесу како спречавању настанка популације напуштених паса, односно мачака, тако и решавању свих проблема у вези већ постојеће популације напуштених паса, односно мачака.

У циљу реализације овог Програма планира се спровођење следећих мера и активности:

- едукација грађана;
- израда општинских прописа;
- успостављање свих видова сарадње;
- обележавање;
- стерилизација;

- дехелминтизација;
- вакцинација;
- изградња прихватилишта;
- ЦНР програм;
- удомљавање.

С обзиром да се програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака заснива на начелима заштите добробити животиња и начелу одговорности, еутаназија није предвиђена као основна мера за смањење ове популације.

Еутаназија се може применити само изузетно, када је то у интересу заштите добробити животиња, у случајевима који су изричито прописани Законом.

6.1. Едукација грађана

Едукација грађана је једна од најважнијих компоненти програма, којом се подстиче одговорно понашање и спречавање генерисања популације напуштених паса, односно мачака, као и најбоља брига о животињама.

У смислу Закона о добробити животиња локална самоуправа је дужна да обезбеђује, усмерава и подстиче јачање свести о значају добробити животиња.

Кроз образовне програме и јавне кампање потребно је упознати јавност пре свега о прописима из области држања и заштите животиња.

Ови програми треба да буду организовани за све грађане, али посебну пажњу треба посветити раду са школском децом.

У циљу едукације грађана планира се израда посебног сајта, штампање и дистрибуција едукативног штампаног материјала везаног за проблеме популације напуштених паса, односно мачака, организовање образовно-креативних радионица, одржавање информативних трибина, објављивање конкурса за избор најбољег литерарног и ликовног рада на тему заштите добробити животиња, организовањем концерата и позоришних представа.

Све активности и мере планиране овим Програмом немогуће је успешно реализовати без значајне медијске подршке.

Поред објективног информисања, медији имају значајну улогу и у едукацији јавности.

Путем медија треба, пре свега, да се промовише хуманији однос према животињама и значај реализације свих активности које су планиране Програмом контроле и смањења популације паса и мачака.

Планира се спровођење образовних кампања путем медија, организовање емисија у сталном термину, информисање грађана о могућностима удомљења паса, односно мачака.

6.2. Израда, усвајање и примена општинских прописа

У циљу успешне реализације овог програма планира се израда и усвајање одређеног броја одлука, као и њихова доследна примена. Општина Неготин је дужна да у првој години реализације овог Програма, донесе све одлуке у складу са позитивним законским и подзаконским прописима, односно да усклади постојеће одлуке.

Надлежна организациона јединица Општинске управе општине Неготин дужна је у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог Програма да донесе план израде општинских прописа, који ће нарочито садржати назив прописа који треба да се изради, односно усклади, као и рокове за израду, односно усклађивање општинских прописа.

6.3. Успостављање свих видова сарадње

Хуман и ефикасан начин решавања проблема напуштених паса, односно мачака подразумева пре свега сарадњу локалне самоуправе са грађанима, комуналним предузећима, ветеринарским станицама, удружењима и надлежним Министарствима. Планирају се сви облици сарадње који могу допринети трајном решавању овог проблема.

За спровођење овог Програма одговорни су власници и држаоци животиња, сви други органи и организације, установе, удружења и грађани.

Наведени субјекти су дужни да својим активностима доприносе реализацији овог програма.

Организациона јединица Општинске управе општине Неготин надлежна за комуналне послове је главни носилац и координатор свих мера и активности предвиђених овим програмом.

Општинска управа општине Неготин - организациона јединица надлежна за комуналне послове у сарадњи са организационом јединицом надлежном за послове финансија, као и надлежним комисијама је дужна да Општинском већу општине Неготин и Председнику општине Неготин тромесечно достављају редовне извештаје о реализацији активности предвиђених Програмом.

6.4. Обележавање

Комплетна процедура обележавања паса и мачака је регулисана Правилником о начину обележавања и регистрацији паса и мачака (Сл.гл.РС,број:23/2012).

Правилником је прописано да се обележавање паса и мачака врши микрочиповима, који морају бити нешкодљиви за псе и мачке, да је микрочип трајан и прати пса, односно мачку од обележавања до угинућа.

Обележавање је важна превентивна мера којом се несумњиво утиче на свест власника о одговорном односу према животињи, јер омогућава успостављање система контроле, а самим тим и одговорности власника.

Такође, обележавањем се омогућава формирање и уредно вођење централне базе података.

У циљу спровођења што масовнијег обележавања потребно је да се сви власници паса, односно мачака, посредством медија, односно писменим путем позову да предузму мере како би извршили своју законску обавезу.

У току спровођења овог Програма планира се да општина Неготин, поред финансирања трошкова обележавања напуштених паса, односно мачака, преузме и обавезу финансирања трошкова обележавања паса, односно мачака чији власници припадају повлашћеним категоријама становништва.

Пре свега, имају се у виду власници паса, односно мачака који су инвалидна лица, односно лица са посебним потребама, инвалиди рата, пензионери.

6.5. Стерилизација

Немогуће је замислити програм контроле бројности напуштених паса, односно мачака без спровођења стерилизације. Стерилизација подразумева овари-хистеректомију женки и кастрацију мужјака, а примењује се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације. Стерилизација паса, односно мачака значи елиминисање могућности да неодговорни власници продукују небројено много нових јединки изазивајући патњу животиња, које ће опет необележене, нестерилисане, невакцинисане изbacивати на улицу. Стерилизацијом се смањује и агресивна моћ код одраслих паса, спречава се ширење заразних болести и уклањају и многи други проблеми који настају при неконтролисаној размножавању ове популације.

Један од циљева овог програма је да се створи ефикасан и добровољан програм стерилизације који ће бити доступан целој локалној заједници. У том смислу, у току спровођења овог Програма треба предвидети посебне подстицајне мере, пре свега усмерене на категорије грађана за које се утврди да највише доприносе расту броја напуштених паса, односно мачака.

6.6. Дехелминтизација

Ова мера је такође веома значајна и подразумева одговарајући третман против ендопаразита и ектопаразита; како популације напуштених паса, односно мачака, тако и популације паса, односно мачака које имају власнике.

6.7. Вакцинација

Напуштени пси, односно мачке могу да оболе од многих заразних болести, које се могу спречити благовременом и редовном вакцинацијом.

Законом је прописана обавеза редовне вакцинације, међутим бројни су примери неодговорних власника који поступају супротно Закону.

У оквиру ЦНР програма планира се спровођење вакцинације напуштених паса, односно мачака.

Међутим, истовремено са вакцинацијом напуштених паса, односно мачака треба предвидети посебне подстицајне мере које би стимулисале власнике паса, односно мачака да поред редовне вакцинације своје кућне љубимце

вакцинишу увек када постоји ризик излагања овим болестима.

6.8.Изградња прихватилишта за животиње

Према Закону о добробити животиња, локална самоуправа је дужна да изгради прихватилиште за животиње и обезбеди средстава за рад запослених, као и материјалне трошкове рада прихватилишта.

Прихватилиште за животиње јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених и изгубљених животиња и помоћ и бригу о напуштеним и изгубљеним животињама.

На подручју општине Неготин не постоји прихватилиште у смислу позитивних законских прописа.

Програмом се планира наставак активности у циљу реализације пројекта изградње прихватилишта.

На основу одлуке о приступању изградњи прихватилишта, надлежна организациона јединица Општинске управе општине Неготин треба да изради посебан план изградње и организације прихватилишта који ће нарочито садржати:

- предлог локације за изградњу прихватилишта, са подацима о урбанистичко техничким условима;
- мере и радње које је неопходно предузети у циљу израде пројектно техничке документације, односно прибављања свих потребних дозвола;
- предлог о начину управљања прихватилиштем;
- рокове за извршење планираних мера и активности;
- процену трошкова;
- и друге мере од значаја за реализацију пројекта изградње и рада прихватилишта.

У оквиру правног лица које би управљало прихватилиштем треба предвидети организовање посебног сервиса за комуникацију са грађанима. Сервис за комуникацију са грађанима би имао многобројне задатке, између осталих, пријем пријава грађана и прослеђивање надлежним органима, информисање грађана о раду прихватилишта, вођење евиденције о збрињавању напуштених животиња, сарадња са удружењима

за заштиту животиња, пружање стручне помоћи грађанима у вези држања животиња.

6.9.ЦНР програм (CNR program - catch-neuter-release, ухвати-стерилиши-врати)

У свим документима у којима се спомиње проблем напуштених паса, односно мачака, препоручује се метод „ухвати, вакциниши, стерилиши и пусти (врати на место), односно твз.ЦНР програм.

Овај метод је препоручен од Светске здравствене организације и показао се као изузетно успешан у многим земљама.

Због великог броја напуштених паса на територији општине Неготин и потребе да се хитно стабилизује бројност ове популације на хуман и економски прихватљив начин, оправдано је да се и на територији наше општине примени овај програм.

Наиме, пси препуштени сами себи окупљају се у територијално организоване чопоре. Елиминисање једног, два или више чопора са одређених територија само отвара тај простор преосталим да га преузму.

ЦНР програм се укратко своди на хватање напуштених паса, стерилизацију, вакцинацију против беснила, третман против ендопаразита и ектопаразита, обележавање и пуштање (враћање) здравих, неагресивних животиња на подручје на којем су ухваћени.

ЦНР програм, као прелазна мера, треба да заустави даљи пораст ове популације, као и формирање мање и здравије популације коју је лакше контролисати.

У почетној фази овај принцип треба спровести на целом подручју насељеног места, а касније и у приградским и сеоским насељима.

Неопходно је због динамике популације да се преко 70 одсто ове популације на одређеном подручју стерилише у року од 6 месеци.

Планира се да Председник општине Неготин решењем образује посебну комисију са задатком да се спроведу све мере у циљу реализације ЦНР програма.

Комисија у свом саставу, поред представника локалне самоуправе и здравства, треба да има и представнике удружења за заштиту ове популације.

Пре свега, комисија треба да на основу утврђеног приближног броја ове популације, изради детаљан годишњи план стерилизације ове популације, који би нарочито садржао: начин утврђивања броја ове популације, назив и опис подручја на којима ће се спроводити стерилизација, одређивање објекта за смештај ове популације на одређено време, до изградње прихватилишта, рокове, као и финансијски план.

Послови хватања ове популације у циљу спровођења ЦНР програма морају бити спроведени на начин који је прописала Светска здравствена организација, као и начин који је предвиђен позитивним прописима.

Уз спровођење ЦНР програма планира се доследно спровођење свих превентивних мера, пре свега обележавање паса, односно мачака, информисање грађана, као и санкционисање неодговорних власника.

6.10. Удомљавање

Удомљавање напуштених паса, односно мачака је најхуманији начин збрињавања ове популације.

Напуштени пси, односно мачке које се удомљавају претходно морају да буду обележени, вакцинисани и стерилисани.

Општинским одлукама треба предвидети услове и критеријуме за поступак удомљавања, као и подстицајне мере за сва лица и установе који су заинтересовани да удоме напуштене псе, односно мачке, што би допринело порасту броја удомљених паса, односно мачака, а самим тим и смањењу популације напуштених паса, односно мачака.

7. ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА

Основа успешне примене Програма јесте успостављање ефикасног система финансирања.

Извори финансирања су:

- буџет општине Неготин;
- донације;
- и друга средства обезбеђена у складу са законом.

Одлуку о приоритетима у финансирању, износу средстава и роковима, на предлог надлежне организационе јединице Општинске управе општине Неготин и надлежних комисија, доноси Председник општине Неготин.

СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

С А Д Р Ж А Ј:

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ НЕГОТИН

1. Одлука о усвајању Програма контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин за период од 2017.-2022.године..... 81
- Програма контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин за период од 2017.-2022.године..... 81